

Svenska konsumentpriser fortfarande avsevärt högre än EU:s

Konsumentpriserna i Sverige har under de senaste åren närmat sig de genomsnittliga priserna inom EU. Det beror till en del på att Sverige numera tillhör EU:s inre marknad enligt en utredning från Kommerskollegium, Konkurrensverket och Närings- och teknikutvecklingsverket (NUTEK). Utredningen behandlar den inre marknadens effekter på priser och företagsstruktur i Sverige och redovisas i en gemensam rapport, *Sverige - en del av EU:s inre marknad*.

Totalt sett är de svenska konsumentpriserna dock fortfarande avsevärt högre än EU:s. Skillnaden var 1998 i genomsnitt 21 procent. Korrigerat för den högre svenska mervärdes-skatten blir skillnaden 18 procent. Markant högre priser har uppmätts för bl.a. drycker och tobak, hälso- och sjukvård, bostäder samt diverse varor och tjänster, t.ex. hotell och restaurang. För vissa livsmedel, kläder och skor, möbler och hushållsartiklar etc. är priserna inte lika höga jämfört med EU.

Utvecklingen mot lägre priser i förhållande till EU skulle enligt utredningen påskyndas om Sveriges också blev medlem i Europeiska monetära unionen (EMU). Strukturella förändringar inom industri och handel har av allt att döma haft en viss betydelse för prisutvecklingen. För att strukturomvandlingen inom detaljhandeln inte skall hindras behöver plan- och bygglagen (1987:10) ändras så att kommunerna vid fastställande av detaljplaner inte kan förhindra etablering av

anläggningar för t.ex. livsmedelsförsäljning i vissa områden.

På flera produktmarknader med höga priser kan den inre marknaden inte antas få några större effekter, främst beroende på stora offentliga subventioner, regleringar och höga direkta och indirekta skatter. Vissa tjänster tillhandahålls dessutom på lokala marknader.

Fallstudier

Av de produktområden i övrigt som har en särskilt hög relativ prisnivå har fyra valts ut för en närmare analys i särskilda fallstudier: pasta och ris, icke-alkoholhaltiga drycker (läsk och vatten), kemisk-tekniska hushållsprodukter (tvättmedel, diskmedel och rengöringsmedel) och hygienartiklar samt byggmaterial. Avgränsningen

forts. sid 8

I DETTA NUMMER:

Konkurrensrätten anpassas till annan näringsrättslig lagstiftning

2

Konkurrensverkets ärenden

4

Ordförandeskapet i Europeiska unionen

6

Riksdagsbeslut om upphandling

7

Kommissionens förslag till modernisering av konkurrensreglerna

Konkurrensrätten anpassas till annan näringsrättslig lagstiftning

Den 27 september i år offentliggjorde Europeiska kommissionen sitt förslag till ny förordning som skall ersätta förordning 17/62, vilken är den förordning som innehåller de grundläggande förfarande- och tillämpningsreglerna för EG:s konkurrensregler¹. Vissa aspekter av förslaget har kommenterats av docent Nils Wahl i Konkurrensnytt nr 9. Här kommer några ytterligare kommentarer av förslaget från jur. kand. Kenny Carlsson.

Som Nils Wahl anför är den viktigaste förändringen att artikel 81.3 EG-fördraget görs direkt tillämplig, vilket innebär att det inte längre skall finnas några möjligheter att få ett individuellt undantag från förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete i artikel 81.1 EG-fördraget.

Den direkta tillämpningen innebär i praktiken att man går över till den mer normala ordningen som råder inom det näringsrättsliga regelsystemet i övrigt innebärande att företagen i förväg alltså, utan hjälp av någon myndighet, måste göra en mycket noggrann analys av huruvida ett tänkt förfarande strider mot lagen. Det kommer alltså inte längre vara möjligt att i förväg, innan företagen börjar tillämpa ett samarbete, få ett godkännande av en myndighet om samarbetet är förenligt med konkurrensreglerna eller inte.

Ordningen med förhandsgodkännande i konkurrensrätten har i många fall inneburit att analysen av huruvida ett samarbete är förenligt med konkurrensreglerna inte alltid har behövt göras med samma noggrannhet som krävs vid tillämpningen av andra näringsrättsliga lagar som inte innehåller möjligheten att få ett godkännande i förväg. Företagen har i stället förlitat sig på att det under kon-

kurrensmyndighetens handläggning av ärendet alltid går att göra de justeringar i samarbetet som är nödvändiga för att konkurrensmyndigheten i slutändan skall meddela ett för företagen positivt beslut rörande det anmälda samarbetet. Denna möjlighet kommer alltså inte längre att finnas kvar om kommissionens förslag blir verklighet. Detta kommer som Nils Wahl anför med nödvändighet kräva att också motsvarande reform genomförs i Sverige när det gäller konkurrenslagen, KL.

En konsekvens av en sådan reform blir att kraven på företagen och dess juridiska rådgivare när det gäller kunskaper på konkurrensrättens område ökar, eftersom ett misstag om lagens innebörd kan leda till att företaget blir tvunget att betala skadestånd eller förlorar möjligheten att få ett avtal verkställt på grund av att det är ogiltigt.

Ökning av antalet civila processer?

Kommissionen och Nils Wahl synes vara av den uppfattningen att förslaget kommer att leda till en ökning av antalet tvister hos de allmänna domstolarna om skadestånd och ogiltighet grundade på konkurrensreglerna. Jag är inte så säker på att

det kommer att bli så i Sverige, åtminstone inte på kort sikt och inte utan vidare.

Det är visserligen sant att det vid domstolsprocesser rörande skadestånd utanför kontraktsförhållanden skapas bättre möjligheter för den som är offer för ett olagligt avtal att på konkurrensrättslig grund få ett skadestånd utdömt i och med att möjligheten för svaranden att anmäla avtalet för undantag i syfte att fördröja rättegången försvinner. Det är också så, att möjligheterna förbättras att i kontraktsrättsliga tvister få avtal som uppfyller villkoren för undantag i artikel 81.3 (eller 8 § KL) civilrättsligt verkställbara, eftersom sådana avtal inte längre kommer att anses förbjudna bara av den anledningen att de inte har beviljats undantag. Men, å andra sidan, ökar kraven på domstolens kompetens i konkurrensrättsliga frågor när företag vid processer får möjlighet att åberopa artikel 81.3 (eller 8 §) som en direkt tillämplig bestämmelse i syfte att få ett avtal verkställbart.

Min erfarenhet är att de allmänna domstolarna har ganska liten erfarenhet av att tillämpa konkurrensreglerna; det gäller framför allt EG:s konkurrensregler men också KL. De svenska domstolarna har ännu inte visat sig vara ett effektivt medel att skydda företags rättigheter enligt konkurrensreglerna. Mycket få konkurrensrättsliga tvister har förekommit. Orsakerna till det kan vara flera.

En orsak kan vara att domstolarna ännu saknar tillräcklig kunskap om konkurrensfrågor där ekonomi och juridik är så starkt sammanflätade. En annan orsak kan vara att domstolarnas handläggningsregler inte passar för konkurrenstvister i och med att domstolarna har

”I stället finns det en risk för att vi med en sådan ordning i onödan får tvister i frågan huruvida det s.k. samhandelskriteriet är uppfyllt.”

starkt begränsade möjligheter att göra egna utredningar. Det innebär att bevis i huvudsak måste samlas in av parterna i tvisten utan tillgång till adekvata tvångsmedel. En ytterligare orsak kan vara att domstolarna i konkurrenstvister ställer upp alldeles för höga krav på bevisning om uppkomna skador för att döma ut skadestånd. Därtill kommer att en skadeståndsprcess ofta är mycket kostsam och tar lång tid att slutföra.

I Sverige saknas också möjligheten att döma ut tredubbla skadestånd, vilket i USA är ett viktigt incitament för företagen att själva ta tillvara sin rätt enligt konkurrensreglerna.

Min erfarenhet är att företagen mot denna bakgrund är mycket obenägna att använda de allmänna domstolarna för att utöva sina rättigheter enligt konkurrensreglerna. Jag tror därför att det är för optimistiskt att förvänta sig att en direkt tillämpning av artikel 81.3 – och av 8 § – kommer att leda till någon avgörande ökning av antalet ”privata tvister” som grundas på konkurrensreglerna. Åtminstone vissa av mig ovan påpekade brister i systemet måste nog först rättas till.

Ingen parallell tillämpning längre
Enligt förslaget artikel 3 skall nationell konkurrensrätt inte få tillämpas när arti-

klarna 81 och 82 i är tillämpliga. Detta är en förändring i förhållande till vad som gäller i dag där parallell tillämpning är tillåten och där bara vissa krav ställs på hur nationella konkurrensregler får tillämpas när också EG-reglerna är tillämpliga.

Jag håller med Nils Wahl i hans kritik mot förslaget i denna del. Det finns inga avgörande skäl att införa en sådan ordning. Det gäller med särskild styrka i Sverige, där den nationella konkurrenslagstiftningen i materiellt hänseende i princip är helt identisk med EG-reglerna.

I stället finns det en risk för att vi med en sådan ordning i onödan får tvister i frågan huruvida det s.k. samhandelskriteriet är uppfyllt. Som framgår av EG-rättslig praxis är denna fråga inte alltid så enkel att avgöra, och det gäller särskilt med hänsyn till att detta kriterium inte är statiskt utan förändras över tiden genom EG-domstolens ställningstaganden. För närvarande synes EG-domstolen beträda en utveckling mot en begränsning av de fall där samhandelskriteriet skall anses vara uppfyllt.

Som det är i dag kan käranden i en konkurrensrättslig tvist inför en domstol, som grundar sig på 6 eller 19 § KL, förlita sig på att dessa bestämmelser är tillämpliga även om det omtvistade förfarandet händelsevis skulle ha en samhandelseffekt. Med kommissionens förslag går detta inte längre utan käromålet kommer att ogillas om samhandelskriteriet är uppfyllt, eftersom KL då inte längre är tillämplig. I de fall där det inte är helt klart att samhandelskriteriet inte är uppfyllt, måste käranden därför som en säkerhetsåtgärd åberopa också EG-reglerna för att inte riskera att förlora processen på grund av en felbedömning av samhandelskriteriet. Motsvarande gäller om talan grundas på artikel 81 eller 82 och det inte är helt klart att samhandelskriteriet är uppfyllt. Alternativt måste då också KL åberopas. Det måste dock här påpekas att sistnämnda situation gäller redan i dag och påverkas inte av kommissionens förslag. ■

Kenny Carlsson,
jur. kand. Gernandt & Danielsson
Advokatbyrå AB

¹ KOM(2000) 582 slutlig.

Icke-ingripandebesked/ Undantag

PRISSÄTTNING AV eBREV Dnr 419/2000

Konkurrensverket avslår Postens ansökan om icke-ingripandebesked för prissättning av företagets eBrev-tjänst. Om Posten hade fått slå ihop priset för utskrift och kuvertering av försändelser med priset för den fysiska distributionen, så hade konkurrenters och tillsynsmyndigheters möjligheter att upptäcka underprissättning eller selektiv prissättning allvarligt försämrats.

Konkurrensverket ger samtidigt Posten icke-ingripandebesked att en särskilt redovisad kostnadsmotiverad rabatt kan få utgå för kunder som köper samtliga moment i eBrevtjänsten av Posten.

TAXISAMARBETE I JÖNKÖPING

Dnr 791/2000

Taxi Jönköping AB och dess delägare har ansökt om icke-ingripandebesked respektive undantag för samverkan mellan företag inom ramen för Taxi Jönköping avseende taxiverksamhet.

Konkurrensverket avslag 1997 en liknande ansökan från Taxi Jönköping eftersom samarbetet gav möjlighet att sätta konkurrensen ur spel på marknaden.

I maj 2000 fastställde Marknadsdomstolen (MD) Konkurrensverkets beslut att inte bevilja förnyelse av undantag för samarbetet. MD beviljade dock ett s.k. avvecklingsundantag i sex månader (se Konkurrensnytt nr 5/2000).

I det aktuella ärendet har inga nya omständigheter kommit fram som föranleder Konkurrensverket att göra en annan bedömning än den verket och MD gjort i tidigare ärenden. Samarbetet inom Taxi Jönköping innebär att konkurrensen påverkas på ett märkbart sätt och omfattas därför av förbudet i 6 § konkurrenslagen.

Företagskoncentrationer

DAGLIGVARUHANDEL

Dnr 872/2000

Axfood AB förvärvade ensam kontroll över HP Billigt och Nära Holding AB. Den relevanta marknaden utgörs av detaljhandel med dagligvaror. Konkurrensverket lämnar koncentrationen utan åtgärd.

Domstolsavgöranden

TAXISAMARBETE I VÄSTERBOTTEN

MD 2000:26

Marknadsdomstolen (MD) fastställde den 7 november 2000 Konkurrensverkets och Stockholms tingsrätts beslut att inte lämna undantag för den samverkan mellan taxiföretag som bedrivs inom ramen för Västerbottens Taxi AB (VTAB) när det gäller sjuktransporter.

MD konstaterar att den relevanta marknaden för sjuktransporter utgör marknaden för taxitjänster med Västerbottens län som geografisk marknad. Merparten av taxiföretagen i Västerbotten ingår i samarbetet. VTAB har därför en marknadsandel på 70-80 procent, vilket innebär en mycket stark ställning på marknaden.

MD anser att en samverkan inom VTAB inte kan anses vara en nödvändig förutsättning för att delta i upphandlingar av sjuktransporter. I det aktuella samarbetet ingår även större taxiföretag som var för sig skulle kunna lämna konkurrensförmåliga anbud. Eftersom samverkan inom VTAB riskerar att påtagligt skada konkurrensen kan undantag inte beviljas och överklagandet lämnas därför utan bifall.

Regeländringar

PRISREGLERING AV LÄKEMEDEL

Dnr 906/2000

En parallellimportör av originalläkemedel klagade till Konkurrensverket på reglerna för prisregleringen av läkemedel. Denna reglering administreras av Riksförsäkringsverket (RFV).

Klagomålet gäller de regler som gör det möjligt för läkemedelstillverkare att vid den årliga prisrevisionen kompensera intäktsförlusterna av de prissänkningar man måste genomföra på grund av konkurrensen från parallellimport med prishöjningar på läkemedel som inte möter denna konkurrens. Konkurrensverkets undersökning visar att det allmänna och konsumenterna inte kan tillgodogöra sig kostnadsbesparingar som följde av konkurrensen mellan läkemedelstillverkare och parallellimportörer. Verket uppmärksammade RFV på behovet av ändrade regler på området. RFV har därefter uttalat att man avser att göra en översyn av reglerna.

Yttranden

SJUKHUS I VINSTSYFTE

Dnr 966/2000

Konkurrensverket har till riksdagens Socialutskott yttrat sig över regeringens förslag till lag om förbud för landstingen att överlämna driften av akutsjukhus till annan ägare som avser att driva verksamheten med vinst (prop. 2000/01:36). Yttrandet kan i sin helhet läsas på Konkurrensverkets hemsida www.kkv.se.

BILPROVNING

Dnr 885/2000

Konkurrensverket har yttrat sig till regeringen över rapporten Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten.

AB Svensk Bilprovning har ensamrätt att utföra den obligatoriska fordonsbesiktningen. Riksdagens revisorer redovisar i en rapport de konkurrensproblem som aktualiserats efter att företaget börjat erbjuda konsumenterna att vid fordonsbesiktningen även få utfört sådana tjänster som saluförs av andra företag. Därmed får Bilprovningen med stöd av sitt monopol fördelar framför konkurrenterna. Dessutom bedrivs större delen av Bilprovningens konkurrensutsatta verksamhet tillsammans med fordonsbesiktningen vilket gör det svårt att upptäcka om den senare verksamheten får subventionera den förstnämnda. En sådan subvention snedvrider konkurrensen mellan aktörerna.

Konkurrensverket framhåller att en förutsättning för en effektiv resursanvändning och låga konsumentpriser är att det skapas lika konkurrensvillkor för företagen. Detta kan uppnås på tre alternativa vägar.

Ett alternativ är att den konkurrensutsatta verksamheten som Bilprovningen bedriver vid sidan av monopolverksamheten helt avskiljs – juridiskt och funktionellt, s.k. strukturell separation. Detta skulle dock medföra ökade kostnader för den konkurrensutsatta verksamheten vilket kan öka konsumentpriserna.

Det andra alternativet är att Bilprovningen inte får erbjuda tjänster vid sidan av den obligatoriska fordonsbesiktningen.

Det tredje alternativet är att Bilprovningens monopol på området slopas. Detta skulle medföra att även konkurrerande företag till Bilprovningen ges möjlighet att kombinera fordonsbesiktningen med andra tjänster vid försäljning till konsument. Företagen får också likartade förutsättningar att sätta sina priser och tillämpa olika former av bidragskalkylering och subventionering mellan olika verksamheter.

SVENSKT VATTENBRUK

Dnr 768/2000

Konkurrensverket har yttrat sig till regeringen över rapporten Svenskt vattenbruk – en framtidsnäring

Rapporten behandlar förhållandena inom svensk vattenbruksnäring och innehåller förslag som syftar till att skapa förutsättningar för en övergripande policy för bl.a. odling av fisk, musslor och kräftor. Ett av förslagen var att minst hälften av produktionen hos medlemmarna i branschorganisationen Matfiskodlarnas Producentorganisation (MPO) skall säljas till svenska rökerier.

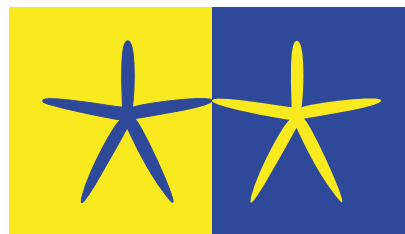
Konkurrensverket anser att en sådan marknadsdelning är tveksam från konkurrenssynpunkt eftersom den kan skapa risk för högre prisnivåer jämfört med när priser och volymer tillåts variera i takt med utbud och efterfrågan.

Verket ifrågasätter vidare förslaget att utvidga MPO till att omfatta samtliga produkter som svenskt vattenbruk producerar. Effekten kan bli en omfattande reglering av marknaden där säljaren/organisationen får dominerande ställning.

Konkurrensverket är också tveksamt till förslaget till finansiering enligt vilket allmänna medel ska bekosta investeringar i näringen. Branschspecifika stöd bör undvikas eftersom det finns risk för snedvridning av konkurrensen.

Ordförandeskapet i Europeiska unionen

eu2001.se

”På nyårsaftonen år 2000 släcks strålkastarna i Paris. De tänds på nyårsdagen år 2001 i Stockholm och riktas då mot den svenska regeringen och regeringskansliet. I strålkastarskenet kommer Sverige under det närmaste halvåret att agera och bedömas av en nyfiken och kritisk omvärld”. Så beskrev en initierad bedömare vad som händer när Sverige för första gången träder in i rollen som ordförandeland i Europeiska unionen (EU). I medierna talas det om en utmaning och det är nog ingen tvekan om att det är den absolut största uppgift på det internationella planet som Sverige någon gång har haft i modern tid.

Det kan var svårt för en regering att samordna och styra en nation som Sverige med ca nio miljoner innevånare. Ordförandeskapet i EU innebär att utöva ledningen för en union med nära 380 miljoner människor i femton olika länder. Unionen är också inne i en utvecklingsfas. Det svenska ordförandeskapet har bl.a. sagt sig vilja prioritera utvidgningen av unionen och aktivt arbeta för att de kandidatländer som ansökt om medlemskap så fort som möjligt skall bli infogade i unionen och dess värdegemenskap. Den utvidgning som sålunda står på dagordningen omfattar kanske mer än tio nya länder och hela EU:s folkmängd närmar sig därmed 500 miljoner människor, eller nära den dubbla folkmängden i USA.

Det finns stora förväntningar på oss svenskar. Genom Sveriges prioritering av utvidgningen hoppas kandidatländerna givetvis på genombrott i förhandlingar-

na med unionen under det svenska ordförandeskapet. Vi svenskar har rykte om oss att vara goda administratörer. Vi får nu chansen att visa det. Vi har också själva bidragit till att skapa en bild av Sverige som ett land med mycket stor öppenhet. Allt detta är mycket positivt för oss och gör att många ser fram mot det svenska ordförandeskapet. Men medaljens baksida är ju att ribban därmed läggs upp på en högre nivå än vad som eljest skulle vara fallet. Man kan också fråga sig om självbilden av vår stora öppenhet är sann? Hur som helst är förväntningarna på oss som ledare av EU mycket stora.

Upparbeta goda relationer

Det finns i Bryssel personer som har varit med om många ordförandeskap. Jag samtalade häromdagen med en person som på nära håll hade sett mer än femtio ordförandeskap passera revy. Han pekade på att

länder som hade lyckats bra i sin ordföranderoll hade förstått vikten av att skapa allianser med andra medlemsländer i skilda frågor och att upparbeta goda relationer med ”de tre musketörerna”, varmed han avsåg Europaparlamentet, Rådet och Kommissionen.

Det är inte platsen här att redogöra för hans analys av hur han bedömde Sveriges möjligheter i dessa hänseenden. Snarare får man ta till sig hans ord och ödmjukt försöka göra det bästa av de kontakter som vi har upparbetat i Bryssel och i huvudstäderna runt om i Europa.

Förutsättning att moderniseringen verkligen genomförs

En mycket viktig förutsättning för att utvidgningen skall komma till stånd och för att en utvidgad inre marknad skall kunna fungera är att Kommissionens förslag till en modernisering av tillämpningen av konkurrensartiklarna 81 och 82 i EGFördraget verkligen genomförs. Förslaget har Kommissionen utarbetat under en fyraårig process och det första publicerade resultatet presenterades i en vitbok år 1999. Sedan förslaget i vitboken ”re-missbehandlats” tog Kommissionen den 27 september 2000 beslut om ett slutligt förslag till ny radsförordning om tillämpning av de nämnda artiklarna. En ad hoc-arbetsgrupp under Rådet har på-

börjat genomgången av förslaget under fransk ledning.

All anledning vara lyhörd för förslag till förbättringar

Kommissionens förslag presenterades översiktligt av Monica Widegren, chef för Konkurrensverkets internationella sekretariat, i nr 8 av Konkurrensnytt. Docent Nils Wahl vid Stockholms universitet har kritiskt kommenterat förslaget i Konkurrensnytt nr 9 och i detta nummer belyses förslaget utifrån jur. kand. Kenny Carlssons synvinkel. Kanske kommer fler synpunkter att ventileras i Konkurrensnytt, något som givetvis kommer att vara av intresse att ta

del av under det svenska ordförandeskapet nästa år. Ty ännu vet ingen hur rådsförordningen kommer att te sig i sin slutliga utformning och det finns all anledning att vara lyhörd för förslag till förbättringar. Det finns en rad punkter som kan – och kommer att diskuteras – i det fortsatta arbetet. Till det skall jag komma tillbaka i ett kommande nummer av Konkurrensnytt. Jag skall också beskriva arbetet i den rådsarbetsgrupp som har hand om konkurrensfrågor och där jag är ordförande samt vilka resurser som står till ordförandelandets förfogande. ■

För mer information, besök www.eu2001.se

Jörgen Holgersson,
f.d. generaldirektör,
Konkurrensverket

Riksdagsbeslut om upphandling

Riksdagen fattade den 15 november beslut om nya regler för offentlig upphandling. De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2001. Riksdagens beslut innebär i korthet:

- Anbud och anbudsansökningar kan lämnas genom elektronisk överföring eller på annat sätt.

- Telefonitjänster ska alltid omfattas av upphandlingsreglerna.
- En ny upphandlingsform s.k. urvalsupphandling införs för upphandlingar under de s.k. tröskelvärdena, ca 1,8 miljoner kronor. Urvalsupphandling innebär att alla leverantörer har rätt att ansöka om att få lämna anbud.

Bland de sökande bjuder den upphandlande enheten därefter in vissa att lämna anbud.

- Annonsering ska alltid göras vid urvalsupphandling och s.k. förenklad upphandling. ■

För mer information, besök www.riksdagen.se

1 februari 2001

Senaste dag för ansökan om bidrag till konkurrensforskning för 2001/2002

Senaste dag för inlämnande av bidrag till uppsatstävling

För mer information, besök Konkurrensverkets hemsida www.kkv.se eller kontakta Rickard Sandin, sekreterare i Rådet för konkurrensfrågor, tel. 08-700 16 15.

ADRESSUPPDATERING

110 677 000

Vid definitiv avflyttning eller felaktig adress sänds försändelsen vidare till nya adressen. Rapportkort med nya adressen sänds till postkontoret
110 07 STOCKHOLM

forts. från sid 1

innebär inte att andra produktområden är ointressanta när det gäller att finna orsaker till den höga svenska prisnivån.

Priserna för de produktgrupper som studerats närmare låg 1998 i genomsnitt 30–40 procent över EU-genomsnittet. För byggmaterial och vissa andra produkter var skillnaden ännu större. Rengöringsmedel var 90 procent dyrare i Sverige.

Samtliga dessa produktområden kännetecknas enligt utredningen av hög företagskoncentration och i vissa fall starka varumärken eller svag importkonkurrens. Med fåtalsdominans och liten import finns risk för att konkurrensen begränsas och att priserna hålls uppe. De handelshinder som identifierats i fallstudierna har i allmänhet uppstått när man tillgodosett viktiga informations- och skyddsintressen. Det bör dock enligt utredningen vara möjligt att finna lösningar som tillgodoser både dessa intressen och intresset av frihandel och ökad konkurrens.

Den svenska miljömärkningen har stor betydelse från miljösynpunkt men kan också utgöra ett handelshinder.

Kemikalieinspektionens produktregister för kemisk-tekniska produkter underlättar kontrollen av farliga kemikalier men försvårar också parallellimport. Även retursystemet för återvinning av PET-flaskor har handelshindrande effekter, framför allt på grund av regler om märkning av flaskorna.

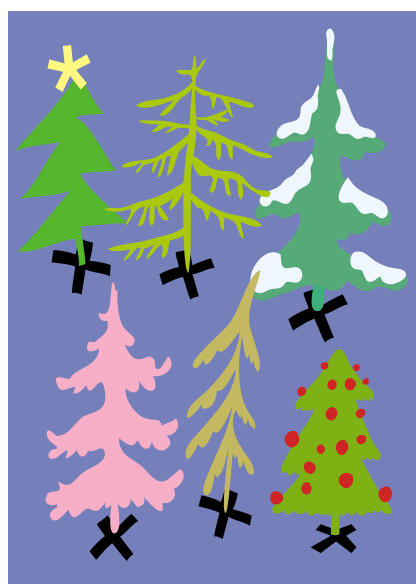
I rapporten föreslås att Sverige aktivt bör stödja initiativ som, med bibehållande av höga miljökrav, syftar till att minska de handelshindrande effekterna av miljömärkningen. När det gäller kemisk-tekniska produkter bör Sverige verka för att den som först för ut produkten på den gemensamma marknaden åläggs att tillhandahålla all nödvändig information. Kraven på återvinning i retursystemen för aluminiumburkar och PET-flaskor bör kompletteras med krav som främjar konkurrens och fri rörlighet för varor. Handelshinder skall i största möjliga mån undvikas och systemen skall vara öppna för kontroll.

Regeringen kommer enligt den konkurrenspolitiska propositionen (prop. 1999/2000:140) att verka för att EG:s

byggprodukt direktiv utvecklas på ett sätt som leder till att en inre marknad för byggmaterial snabbt kommer till stånd. Enligt utredningen bör Sverige vara drivande i arbetet med att ta fram standarder så att direktivet kan fungera som avsett. Särintressenas direkta inflytande över harmoniseringsprocessen för byggmaterial måste uppmärksammas och begränsas eller kontrolleras. I rapporten föreslås också en särskild utredning för att identifiera skillnader i de olika nationella marknadernas funktionssätt och spelregler på byggmaterialområdet. ■

*Rune Odlander,
konkurrensakkunnig på
Konkurrensverket*

Sverige – en del av EU:s inre marknad. Varför kvarstår prisskillnader? Konkurrensverkets rapportserie 2000:3. Rapporten finns på www.kkv.se

*God Jul &
Gott Nytt År*

Önskar

 KONKURRENSVERKET
Swedish Competition Authority

konkurrens 10
2000

Konkurrensnytt utkommer med 11 nr per år och är tills vidare kostnadsfri.

Ansvarig utgivare:
Jan-Erik Ljusberg

Redaktörer:
Åsa Eriksson
Bengt Kopp

Beställning:
Konkurrensverket
103 85 Stockholm
www.kkv.se
Telefon 08-700 16 00
Fax 08- 796 96 08
E-post:
konkurrensverket@kkv.se

Produktion: Ord&Form
Tryck: AWJ

ISSN 1404-7217